

Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet

Postboks 8004 Dep

0030 Oslo

Oslo, 10.08.2011

Høring - ny norsk lisens for offentlig data (NLOD)

Vi viser til forslaget til ny norsk lisens for offentlig data (NLOD), som er sendt på høring med frist 10. august 2011. IKT-Norge takker for muligheten til å kommentere forslaget, og har følgende bemerkninger:

Generelt om tilgangen til offentlig data

IKT-Norge har lenge etterlyst forgang i arbeidet med å tilgjengeliggjøre større mengder med data fra et bredt utvalg av offentlige kilder. Tilgjengeliggjøring av data er en av fem fellesføringer i 2011, likevel er fremdriften påfallende svak. Hittill har publikum tilgang til svært få datasett, og vi har lang vei å gå før vi kan si at offentlig data er offentlig tilgjengelig i Norge. Foreløpig kommer det ikke tydelig frem hva sanksjonene vil være for de etater som velger å ikke følge fellesføringen, og det er også vanskelig å se åpenbare incentiver for de etater som går foran som tidlige og uredde frigivere.

NLOD bør etterstrebe enkelhet i alle ledd

Beslutningen om å lage en lisens som er enkel i både form og innhold er god, og vi mener den kan forenkles ytterligere på enkelte punkter, deriblant punkt 7. om lisenskompatibilitet. Det er grunn til å tro at mange lisenstakere vil være enkeltpersoner eller små, uerfarne aktører. Mange etater (lisensgivere) vil også falle inn under denne kategorien - små enheter med begrensede ressurser og erfaring med tekniske eller juridiske formuleringer. Det vil være en styrke ved lisensen dersom den kan tas i bruk og *forstås* av så mange som mulig, uten krav til blant annet juridisk vurdering og forståelse for juridisk og teknisk språk.

- *IKT-Norge mener at NLOD må etterstrebe enkelhet i alle ledd, og formuleres slik at verken brukere eller etater trenger å innhente ekstern kompetanse for å ta lisensen i bruk.*

Frivillighet kan gi uønsket effekt

Vi har tro på at tilgangen på en egen lisens vil senke terskelen hos en del offentlige etater slik at de tar steget ut og frigjør data. Det er positivt at det legges opp til én standardlisens, og at det ikke finnes verken flere versjoner å velge i eller mulighet for endring i lisensen. Vi stiller imidlertid spørsmål ved om frivillighetsprinsippet er hensiktsmessig, og hvilke avveininger departementet har tatt når de har vurdert behovet for å gjøre bruken av denne lisensen frivillig.

Dersom bruken av NLOD blir frivillig kan det tenkes at flere etater vil søke å bruke, eventuelt selv konstruere, egne lisenser. Dette vil kunne føre til at det oppstår en “klausulbuffet av lisenser og vilkår” som departementet sier de har valgt å gå bort fra. Man vil da kunne få en situasjon der flere etater velger å bruke lisenser med vilkår for bruk som defacto reduserer tilgangen på og bruken av dataene. En annen risiko ved å legge opp til at etater kan velge andre lisensløsninger er at databrukere må gjøre seg kjent med nye lisenser og nye vilkår ved bruk av data fra ulike offentlige kilder. Et mangfold av lisenser vil også kunne føre til usikkerhet rundt både brukernes og dataeiers rettigheter, muligheter, ansvarsforhold mm.

- *IKT-Norge mener at det må tungtveiende grunner til for å velge alternativer til NLOD. Behovet for bruk av en annen lisens bør begrunnes godt, og vurderes for godkjenning av en offentlig instans, for eksempel Fornyingsdepartementet eller Difi.*

Ansvarsfraskrivelse for både dataeier og bruker

Punkt 5. om ansvarsfraskrivelse vil også være et nøkkelmoment ved lisensen. Vi mener det er svært positivt at det gjøres helt klart at etater som gir tilgang til sine data ikke holdes ansvarlig for innholdet i dataene eller for viderebruken av disse. Det kommer imidlertid ikke helt klart frem hvem ansvarsfraskrivelsen gjelder for, og hvilke begrensninger som evt finnes i ansvarsfraskrivelsen. Har departementet gjort noen vurdering av ansvarsforhold

overfor personer som evt omtales feil i dataene? Eller om brukere av data kan pådra seg ansvar dersom det er feil i datakilden? Kan lisensgivers ansvarsfraskrivelse overføres til applikasjonsutviklere og brukere av dataene?

- *IKT-Norge mener at det må komme tydelig frem at verken lisensgiver eller utviklere/eiere av applikasjoner som tar i bruk offentlig data kan holdes ansvarlig for feil og mangler ved informasjonen.*

Yt support til de som trenger det

Et effektivt og hensiktsmessig tiltak for å få fortgang i bruken av NLOD og i frigivelsen av data kan være en offentlig supporttjeneste. Det kan være en person som er tilgjengelig til å svare på spørsmål og veilede både i bruken av NLOD og i andre spørsmål knyttet til tilgjengeliggjøring av data. Mange etater er i villrede om hva slags data som er interessant for publikum og hvordan de skal gå frem for å gjøre dataene tilgjengelig, og en ressursperson som kan bistå i denne prosessen vil kunne ha stor positiv effekt.

Bred evaluering etter prøveperiode

Avslutningsvis mener IKT-Norge at det er viktig å se på dette som en versjon 1.0 av NLOD, med vilje og åpenhet for å gjøre evt endringer som er nødvendige for å øke bruken og nytteverdien for alle parter. Det bør gjennomføres en bred evaluering av lisensen etter en rimelig, og på forhånd fastsatt tid. Flere parter bør delta i evalueringen - deriblant dataeiere, både de som har tatt lisensen i bruk og de som har valgt å ikke gjøre det, samt applikasjonsutviklere og sluttbrukere av løsningene.

Med vennlig hilsen,

Liv Freihow

Prosjektdirektør